

Arnošt Karas. Poslední pamětník a zakladatel profesionálních hasičů v Ostravě

Ostravští hasiči oslavil o víkendu sedmdesáté výročí založení profesionálního hasičského sboru ve městě

Příběh

IVA MUŠÁLKOVÁ

Je patrně jediným žijícím zakladatelem profesionálních hasičů v Ostravě. Hasičem byl už jeho otec. On sám k nim začal docházet někdy v sedmi letech – tehdy ještě mezi hasičskou mládež. Za druhé světové války se přidal k dobrovolným hasičům. A byl při tom, když se v Ostravě v posledních dnech války zakládal profesionální sbor hasičů. Nyní slaví sedmdesátku. Tedy profesionální sbor hasičů v Ostravě. Panu Arnoštu Karasovi bude za dva měsíce dvaadevadesát.

První ostrá: hořící rozhlas

Kolem hasičů se pohyboval celý svůj život a vzpomínku na první „ostrou akci“ nosí v hlavě stále. Dva kovové kusy z hasičské přílby.

„Bylo to 30. dubna v roce 1945. Pozdě odpoledne jsme dostali zprávu, že hoří rozhlas, který byl poblíž dnešního Jiráskova náměstí,“ vrací se pan Karas do doby, kdy působil ještě jako dobrovolný hasič v centru města. „Vyzvali jsme k požáru s naší technikou, což byl tehdy vozík a přenosná hasičí stříkačka. Likvidovali jsme požár, ale během toho se setmělo. Vyšel jsem ven k vodní stanici před budovou, a vtom jsem dostal do hlavy zásah z pistole od ruského vojáka,“ vypráví, ja-

ARNOŠT KARAS. Foto: Deník/Miroslav Kucej

ko by to bylo nedávno. Pak si jen vzpomíná, jak jej kolegové odtáhli do bezpečí, na pobyt v nemocnici a roztrženou kovovou helmu, která mu sice zachránila život, ale dva kousky železa mu uvízly v hlavě už natrvalo.

„Manželka si mě proto dobírala, že nejsem jen praštěný, ale i střelený,“ zlehčuje příhodu, která se mu mohla stát osudnou, s humorem sobě vlastním. Po válce, v roce 1945, se jich – dvanáct mladých chlapů, do té doby dobrovolných hasičů – rozhodlo, že se budou střídat a držet nepřetržitou službu.

„Tím vznikl veřejný hasičský sbor. Do té doby byl profesionální sbor hasičů jenom ve Vítkovicích, ale to byl sbor podnikový. Podobnou službu jako my drželi také hasiči ve Slezské Ostravě a v Přívoze. A od té doby se počítá vznik profesionálních hasičů. I když jsme platy zpočátku nedostávali. Později se ale naši původní zaměstnavatelé asi domluvili a platy nám vypláceli, i když jsme se věnovali jen hasičům,“ vrací se k počátku profesionálního sboru v Ostravě. Dnes už je zřejmě posledním žijícím pamětníkem této doby.

U profesionálů zůstal do roku 1953, nějaký ten rok pracoval i se svým otcem. Pak nastoupil na vysokou školu, vystudoval na hutního inženýra a umístěnku dostal do dnešní Koksovny Svoboda. „Dělal jsem tam požárního technika a také dozoroval Sbor dobrovolných hasičů v Přívoze. Zůstal jsem tam až do důchodu v roce 1984,“ říká a zdůrazňuje, že členem dobrovolných hasičů je ale dodnes. Dokonce je držitelem nejvyššího ocenění za zásluhy. „Syn mě popichuje scénkou z filmu Hoří, má panenko, že si tam jde ten hasič pro vyznamenání. Já jsem ho ale nikdy neviděl,“ směje se.

Hasiči v příkopu, střecha shořela

Za svůj profesní život se zúčastnil mnoha akcí, z nichž některé mu dodnes utkvěly v paměti. Treba jak ještě v prvopočátcích jeli k požáru do Kunčiček, kde hořela půda v jednom z domů. „Měli jsme stříkačku se 400 litry vody, ale neuměli ji použít. Místo toho jsme skončili v příkopu a střecha shořela,“ usmívá se. Nebo když zasahovali v zadýmeném bytě v Mariánských Horách. „Nebyla tam elektrina. Protože byla tma, museli jsme lézt po čtyřech a rukama osahávat pokoj. Bydlela tam jedna paní. Pak nám ale sousedka řekla, že paní odjela,“ vzpomíná na další humornou příhodu s dobrým koncem.

Zažil ale i krušné chvílky, když třeba zasahovali v plném plynu, rovněž v Mariánských Horách, a kolem hlavy mu létaly plynové bomby.

Střípky z historie

- ✓ Nepřetržitá pohotovost hasičů v Ostravě začala po osvobození Ostravy sovětskou armádou, tedy 30. dubna 1945. Tuto stálou pohotovost drželi čeští dobrovolní hasiči z Ostravy a okolí. Jejich prvním sídlem byl objekt naproti nemocnici v Ostravě-Fifejdách, postavený v roce 1939 jako český hasičský dům. Jako centrální stanice sloužil do roku 1989, kdy byla otevřena stanice v Ostravě-Zábřehu. Nyní je v Ostravě šest hasičských stanic a změnila se také struktura sboru. Ostravští profesionální hasiči jsou součástí Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje.
 - ✓ O tom, jaké mají hasiči vybavení a zázemí dnes, si mohli jejich předchůdci nechat jen zdát. Až do 90. let minulého století nebyly žádné pořádné zásahové oděvy, které by zasahujícího hasiče dostatečně ochránily, o pořádné dýchací technice nemluvě. Řada z nich to také odnesla na zdraví a ze zaslouženého důchodu se těšila mnohdy jen několik měsíců.
 - ✓ Největší akce hasičů v minulosti byly například při velkých požárech Urxových závodů v letech 1945 a 1956, při požárech čerpací stanice ropy v Ostramu v roce 1956, devastujícím požáru scény v Divadle Jiřího Myrona v prosinci 1976, výbuchu acetylenu v Technoplynu v Kunčičích v roce 1988, při povodních v šedesátém roce i v roce 1997. Z novodobějších patří mezi největší zásahy například v roce 2008 srážka tramvají na trase Poruba-Vřesina, při níž dva lidé zemřeli a dalších 35 bylo zraněno, z toho 15 těžce. Nebo z dubna stejného roku dopravní nehoda s následným požárem kamionu s propojenými tlakovými láhvemi se zbytkovým vodíkem v Ostravě-Jihu, kdy bylo evakuováno 70 obyvatel a zasahovalo zde 15 jednotek.
 - ✓ V loňském roce pomáhali ostravští profesionální hasiči u 670 požárů, více než pěti stovek dopravních nehod, zhruba 150 úniků nebezpečných chemikálií. Nejčastěji vyjžděli k různým technickým haváriím – ve více než dvou tisícovkách případů. Zaznamenali i 523 planých poplachů.
 - ✓ Letos v únoru posílila vozový park profesionálních hasičů v Ostravě cisternová automobilová stříkačka CAS 20 – Mercedes-Benz Econic 1833LL 4x2 za více než 12 milionů korun, kterou uhradilo město Ostrava.
 - ✓ V červenci předávali zástupci kraje hasičům 33 nejmodernějších automobilových stříkaček za téměř 215 milionů korun. Šlo o nejvýznamnější dodávku mobilní hasičské techniky od vzniku samostatného Hasičského záchranného sboru Moravskoslezského kraje, tedy od 1. ledna 2001. Sedmnáct stříkaček je vybaveno moderní technologií pro sledování polohy, monitoring a on-line přenos informací. Pět kamer přenáší záznam ze zásahu do Integrovaného bezpečnostního centra a to pak může cíleně poskytnout podporu veliteli zásahu. Zbýlých šestnáct cisternových stříkaček ve speciálním provedení umí vyrobit a dopravit pěnu pomocí stlačeného vzduchu na velké vzdálenosti i do velkých výšek. (ami)
- Zdroj: HZS MSK, Moravskoslezský kraj

KOLONA HASIČSKÝCH VOZIDEL v ostravských ulicích měla ohlas – a nejen u malých i velkých kluků. Foto: Deník/Pavel Sonnek

Nebo když byli povoláni k požáru rozvodny na Zárubku a netušili, že je stále pod proudem. Přesto nebyl za celou svou hasičskou kariéru vážněji zraněn. Zřejmě si to vybral už na začátku, a pak nad ním bděl svatý Floriánek, pa-

tron hasičů. Na svůj věk je stále vitální, dokonce pořád řídí auto, a také sleduje dění kolem hasičů. A jak vidí ty současné? „Jedná se o nedoceněnou práci, často s velkým osobním rizikem při zásahu.“